

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozhodl samosoudkyně Mgr. Lucií Trejbalovou v právní věci žalobce A.K., nar. ■■■, bytem ■■■, proti žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne XX, č. j. ■■■.

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne ■■■, č. j. ■■■, se z a m í t á .
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal nápravy shora označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty žalobcovy námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne ■■■, č. j. ■■■, jímž žalovaná zamítla žalobcovu žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Žalobce uváděl, že invalidní důchod mu byl přiznán dne 19. 5. 2004, v roce 2011 a 2013. Žádal o něj opakovaně, byl mu přiznán, ale do dnešního dne mu nebyl vyplácen. V roce 2004 odevzdal potvrzení o zaměstnání, také smlouvu s podnikatelem J.Š., u kterého pracoval v roce 1990 až asi do roku 1996 až 1997. Právě tato doba mu nebyla započítána, doklad o ní není. Protože podnikatel J.Š. zemřel asi v roce ■■■, nemůže žalobci vystavit nový doklad. Žalobce má svědky M.T. a T.Š., kteří pracovali se žalobcem.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná popírala skutečnosti žalobcem uváděné. Není pravdou, že by žalobci byl invalidní důchod přiznán a nebyl mu vyplácen. Rozhodnutím ze dne 20. 9. 1984 byla žalobcovu žádost o invalidní důchod zamítnuta pro nezískání potřebné doby pojištění, ačkoli byl žalobce uznán invalidním posudkovou komisí v Karlových Varech. Rozhodnutím ze dne 4. 4. 1985 byl žalobci invalidní důchod přiznán jen na období

od 11. 7. 1984 do 23. 10. 1984, neboť dle posudkové komise od 24. 10. 1984 nebyl ani částečně invalidní. Ve spise byly dále založeny žádosti žalobce o invalidní důchod z roku 2000, 2004 a 2011, žádosti z roku 2005 a 2006 byly skartovány, ale existují rozhodnutí, jimiž byly vyřízeny. Z nich je zřejmé, že žalobce byl uznán částečně invalidním od 6. 7. 2000, v letech 2005 a 2006 nebyl invalidním, od 11. 8. 2011 byl uznán invalidním pro invaliditu I. stupně. Z toho žalovaná dovozovala, že dříve byl žalobci přiznán i plně vyplácen invalidní důchod za dobu, kdy byl invalidně uznán. Další žádosti pak byly opakovaně zamítány pro nezískání potřebné doby pojištění nebo proto, že nebyl uznán invalidním. Poslední žádost žalobce uplatnil dne 4. 2. 2013, invaliditou se zabýval posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Česká Lípa (dále jen „OSSZ“) ze dne 11. 4. 2013. Prvostupňovým rozhodnutím byla žádost žalobce zamítnuta, neboť nezískal před vznikem invalidity, tedy v době do 18. 5. 2004 potřebnou dobu pojištění ve smyslu § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, ale jen 3 roky a 293 dnů doby pojištění. V řízení o námitkách byly vyhotoveny další 3 osobní listy důchodového pojištění, na základě nichž se žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí vypořádala s nárokem na invalidní důchod žalobce postupně ke všem 3 datům vzniku invalidity, a to 19. 5. 2004, 11. 8. 2011 a 26. 3. 2013, a vždy uvedla, kolik dní doby pojištění žalobce získal. Dále se žalovaná vypořádala s námitkami ohledně chybějící doby pojištění. Dobu zaměstnání se nepodařilo došetřit, neboť v centrální evidenci evidenčních listů důchodového pojištění není žádný doklad na nezapočtené období 1990 až 1997. V žádosti z roku 2000 žalobce uvedl, že pracoval v letech 1990 až 1997 různě u soukromých podnikatelů, např. J.Š., brigádně, kopáčské práce, v evidenci OSVČ ani malých organizací se žádný doklad o době pojištění nenachází, stejný údaj byl pak uveden i v posudcích. Žalovaná odkázala na možnost využít § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a doložit chybějící dobu pojištění. Žalovaná uzavřela s tím, že ačkoli je žalobce toho času invalidní po zdravotní stránce, nelze invalidní důchod přiznat a vyplácet, neboť není splněna druhá zákonná podmínka, a to potřebná doba pojištění v daném rozsahu. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Na vyjádření žalované žalobce reagoval, uvedl, že invalidní důchod byl přiznán v roce 2000, dále 2004, 2011 a 2013. V roce 2000 nebo 2004 odevzdal potvrzení od zaměstnání za roky 1990 až 1997 u firmy J.Š.. Uvedl, že dokládá potvrzení dvou svědků M.T. a T.Š., který byl bratr zaměstnavatele, a který pracoval chvíli s ním, nemají dnes ale žádnou smlouvu. Žalobce soudu doložil vyplněný tiskopis čestného prohlášení o dobách zaměstnání od roku 1990 do roku 1997 s připojenými podpisy svědků T.Š. a M.T.

Z předloženého správního spisu soud ověřil, že řízení o dávce bylo zahájeno žádostí žalobce ze dne 4. 2. 2013. V ní bylo uvedeno, že žalobce naposledy uplatnil žádost dne 13. 6. 2011, dle posudku ze dne 25. 8. 2011 byla invalidita uznána, ale rozhodnutím žalované ze dne 1. 11. 2011 byla žádost zamítnuta pro nesplnění podmínky potřebné doby pojištění. Z přehledu o činnostech a náhradních dobách vyplývá, že od 4. 1. 1990 do 31. 5. 1994, dále od 1. 10. 1996 do 23. 7. 2000, byl žalobce v nápravně výchovném ústavu s poznámkou, že doklad o tom nebyl předložen, doba není v evidenci žalované vedena.

Z posudku o invaliditě OSSZ ze dne 11. 4. 2013 plyne, že žalobce byl v době od 19. 5. 2004 do 18. 10. 2005 částečně invalidním, v době od 19. 10. 2005 do 31. 12. 2009 nebyl plně ani částečně invalidní, v době od 1. 1. 2000 do 10. 8. 2011 nebyl invalidní, v době

od 11. 8. 2011 do 31. 12. 2012 byl invalidní pro invaliditu I. stupně, v době od 1. 9. 2012 do 25. 3. 2013 nebyl invalidní a v době od 26. 3. 2013 je invalidní pro invaliditu I. stupně.

Na základě vypracovaného osobního listu důchodového pojištění, v němž byly uvedeny počty dnů získané doby pojištění, vydala žalovaná dne 7. 5. 2013 prvostupňové rozhodnutí, kterým pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění žalobcovu žádost o invalidní důchod zamítla. V odůvodnění rozhodnutí konstatovala, že žalobce nedosáhl potřebné doby pojištění dle § 40 odst. 1, odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, když invalidita vznikla ke dni 19. 5. 2004 a v období před jejím vznikem, tj. v době do 18. 5. 2004 žalobce získal jen 3 roky a 293 dnů pojištění.

Proti tomuto rozhodnutí si žalobce podal námitky, uváděl, že v osobním listu chybí roky 1990 až 1997, kdy pracoval ve firmě J.Š. jako kopáč a v roce 1997 až 2000 byl ve výkonu trestu.

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 24. 7. 2013 žalovaná námitky žalobce zamítla a rozhodnutí ze dne 7. 5. 2013 potvrdila. S ohledem na datum vzniku invalidity ke dni 19. 5. 2004 uvedla, že dle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění je vyžadována doba pojištění 5 let, přičemž dle § 40 odst. 2 daného zákona se zjišťuje za období posledních 10 let před vznikem invalidity, tedy v době od 19. 5. 1994 do 18. 5. 2004, ovšem v tomto období žalobce získal jen 3 roky a 293 dnů pojištění. Dále žalovaná zkoumala, zda podmínka potřebné doby pojištění nebyla splněna ke dni vzniku invalidity 11. 8. 2011, tedy v době od 11. 8. 2001 do 10. 8. 2011, ovšem v tomto období získal žalobce jen 2 roky a 76 dnů pojištění. Dále žalovaná prověřovala, zda žalobce nedosáhl v souladu s § 40 odst. 2 věta druhá zákona o důchodovém pojištění potřebnou dobu 10 let doby pojištění v posledních 20 letech před vznikem invalidity, tedy v době od 11. 8. 1991 do 10. 8. 2011, a zjistila, že v tomto období dosáhl žalobce jen doby pojištění 2 roky a 76 dnů. K datu posledního vzniku invalidity prvního stupně, tedy ke dni 26. 3. 2013, získal žalobce za rozhodné období 10 let od 26. 3. 2003 do 25. 3. 2013 jen 1 rok a 113 dnů doby pojištění a v rozhodném období 20 let jen 2 roky a 76 dnů potřebné doby pojištění. Žalovaná uzavřela s tím, že ani k jednomu datu vzniku invalidity nebyla splněna podmínka potřebné doby pojištění a žalobci nebylo možné přiznat nárok na invalidní důchod. Rovněž poznamenala, že prováděla šetření ke zhodnocení doby zaměstnání u firmy J.Š. a zařazení do práce v době výkonu trestu, ale ze spisové dokumentace ani po následném šetření nebyla zmíněná doba zaměstnání prokázána a výkon trestu odnětí není sám o sobě důvodem pro zhodnocení této doby do doby pojištění s odkazem na § 5 odst. 1 písm. l) zákona o důchodovém pojištění, zařazení do práce nebylo prokázáno a námitkám žalobce tedy nebylo možné vyhovět.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních námitek, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.

K projednání žaloby soud nařídil ústní jednání, při kterém oba účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce zdůraznil, že v roce 2000 nebo 2004 pracovní smlouvu předložil, žalovaná reagovala až poté, co uvedl, že věc nechá prověřit televizí Nova. Žalovaná

upozornila na skutečnosti uvedené v žádosti ze 4. 2. 2013, které neodpovídají tomu, co žalobce nyní tvrdí. Žalobce nato rozporoval, že by byl v letech 1990 až 1994 ve výkonu trestu odnětí svobody, neví, kde žalovaná tento údaj zjistila. Soud při jednání provedl důkaz žalobcem předloženým čestným prohlášením o době pojištění ze dne 13. 11. 2013, podepsaným svědky T.Š. a M.T., kteří potvrzovali, že žalobce v letech 1990 až 1997 pracoval ve firmě J.Š. – výkopové práce, kde sami pracovali, doklady o tom nemají. K důkazu žalovaná podotkla, že postup dle § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. je sice možný, ale svědci sami musí mít dobu zaměstnání prokázanou.

Soud posoudil žalobu jako nedůvodnou, když vycházel z následujících úvah.

Doba pojištění je jedním ze základních prvků důchodového pojištění, získání stanovené doby pojištění je vedle invalidity zákonnou podmínkou pro vznik nároku na invalidní důchod dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Délku potřebné doby pojištění stanoví § 40 uvedeného zákona. Na tomto místě soud ve shodě se žalovanou zdůrazňuje, že konstatování invalidity (až již částečné či plné dle ustanovení § 38, § 44 zákona o důchodovém pojištění ve znění do 31. 12. 2009 či ve smyslu § 39 uvedeného zákona ve znění účinném v době rozhodování žalované) posudkem lékaře příslušné OSSZ neznamena automaticky vznik nároku na invalidní důchod. K první podmínce, kterou je shledání invalidity, totiž přistupuje podmínka druhá, a to dosažení potřebné doby pojištění.

Doby pojištění po 1. 1. 1996 zákon o důchodovém pojištění výslovně definuje v ustanovení § 11, doby náhradní pak v ustanovení § 12. Podle § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se za dobu pojištění považují též doby zaměstnání získané před 1. 1. 1996 podle předpisů platných před tímto dnem. Doba pojištění je tradičně prokazována evidenčními listy důchodového pojištění (dříve důchodového zabezpečení), jež jsou zaměstnavatelé povinni vést a předkládat žalované prostřednictvím OSSZ. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 21. 2. 2007, č. j. 4 Ads 105/2005, či ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Ads 8/2013-31, všechny dostupné na www.nssoud.cz) není vyloučeno, aby žalovaná k prokázání doby pojištění provedla v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, i důkazy jiné, pokud určitá doba jako doba pojištění není evidenčními listy prokázána. Ustanovení § 85 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění připouští k prokázání doby pojištění četné prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.

V daném případě neměla žalovaná dobu v letech 1990 až 1997 prokázanou jako dobu pojištění dle osobního evidenčního listu důchodového pojištění, ke zmíněné době nedohledala žádné evidenční listy, naposledy byla potvrzena doba pojištění do 3. 1. 1990, následně až od 2. 5. 2000. Z toho se podává, že buď nebyly skutečnosti žalobcem uváděné ohledně jeho zaměstnání u podnikatele J.Š. pravdivé nebo tento podnikatel jako zaměstnavatel neplnil svou povinnost a nevedl evidenční listy či je nezaslal žalované. Uváděl-li žalobce, že již v minulosti dodal potvrzení o době zaměstnání u J.Š., tato skutečnost z obsahu správního spisu neplyne, potvrzení či pracovní smlouva není zmiňována v žádném podání žalobce ani písemnosti žalované ve správním spise založených.

Soud má za to, že žalovaná postupovala v souladu s ustanovením § 3 správního řádu ve spojení s § 108 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení,

dostála své povinnosti zjistit skutkový stav ohledně doby pojištění tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti a v rozsahu nezbytném pro soulad úkonu s požadavky dle § 2 správního řádu. Ve spisové dokumentaci se nenachází jediný podklad, který by dobu od 4. 1. 1990 do roku 1997 včetně jako dobu zaměstnání ať už u J.Š. či jiného zaměstnavatele prokazoval. Žalobce v průběhu správního řízení nepředložil ani neoznačil žádný důkaz, který by předmětnou dobu jako dobu pojištění v případě neexistence evidenčních listů důchodového pojištění či zabezpečení prokazoval. Žalované nelze vytýkat, že za tohoto stavu rozhodovala na základě údajů žalobcem uváděných v žádosti o přiznání dávky ze dne 4. 2. 2013 a údajů dle osobního listu důchodového pojištění, jejichž správnost nebyla ve správním řízení vyvrácena.

Ani na základě skutečností žalobcem uvedených při ústním jednání před soudem a čestným prohlášením ze dne 13. 11. 2013, kterým bylo dokazování dle § 77 odst. 1, odst. 2 s. ř. s. doplněno, se předmětnou dobu pojištění nepodařilo prokázat. Čestné prohlášení žalobce předložil až soudu a skutečnosti v něm uváděné hodnotil soud rovněž ve světle těch, které žalobce dříve uváděl. Nelze přehlédnout, že žalobce již v žádosti z roku 2000 (tedy podané s podstatně menším časovým odstupem od sporné doby než předložené čestné prohlášení) uváděl, že v předmětné době 1990 pracoval brigádně u různých zaměstnavatelů, např. J.Š., brigádně. A byť se tomu žalobce před soudem bránil, v žádostech o invalidní důchod, naposledy ze dne 4. 2. 2013, svým podpisem stvrdil správnost údajů v žádosti uvedených, včetně údaje o tom, že v době od 4. 1. 1990 do 31. 5. 1994 a od 1. 10. 1996 do 23. 7. 2000 byl v nápravně výchovném ústavu s tím, že doklady o tom neexistují. Z toho je zřejmé, že skutečnosti žalobcem tvrzené a čestným prohlášením svědků stvrzované o době zaměstnání u J.Š. v letech 1990 až 1997 jsou v přímém rozporu se skutečnostmi žalobcem dříve uváděnými. Dále z čestného prohlášení ani nelze dovodit, jaká doba konkrétně by měla být považována za dobu zaměstnání, a tedy pojištění, když z prohlášení plyne, že práce měla být žalobcem vykonávána jen sezónně, bez bližšího upřesnění. Svědci pak nemají žádné doklady o tom, že by oni sami byli v rozhodné době u stejného J.Š. skutečně zaměstnání a doba jim započtena jako doba pojištění. S ohledem na uvedené hodnotil soud čestné prohlášení ze dne 13. 11. 2013 jako nevěrohodné, nezpůsobilé jednoznačně prokázat konkrétní dobu zaměstnání u Josefa Šugara jako dobu pojištění, a vyvrátit tak skutkový stav, ze kterého žalovaná při vydání rozhodnutí ze dne 7. 5. 2013 a ze dne 24. 7. 2013 vycházela.

Z uvedených důvodů má soud za to, že žalovaná neporušila zákon namítaným způsobem, nezohlednila-li dobu let 1990 až 1997 jako dobu pojištění. Žaloba je proto nedůvodná a soud ji zamítl postupem dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovaná na ni podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. nemá nárok.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 12. prosince 2013.

Mgr. Lucie Trejbalová,
samosoudkyně